

Mostovi DZTPS - letnik 33, 1999

Strokovni članki

Nada Šabec: Standardne variante angleškega jezika

Za visoko kakovosten prevod je potrebno ne le jezikovno, ampak tudi družbeno in kulturno znanje. To velja še posebej za angleščino, kjer je prevajalčeva izbira ustrezne besede, slovnične strukture ali sloga zaradi različnih standardnih različic jezika, ki so se razvile v različnih kulturnih, družbenih in političnih kontekstih, še posebej zahtevna. V prispevku s primeri ponazarjam nekatere razlike, ki obstajajo med obema glavnima različicama, britansko in ameriško angleščino, in jih najdemo na različnih jezikovnih ravneh (oblikoslovje, skladnja, semantika, pragmatika). Hkrati se dotaknem nekaterih vprašanj, s katerimi se spoprijema prevajalec, ki se ukvarja z angleščino.

Bernarda Mrak-Kosel: Kontrastivna analiza angleške zveze "noun-noun" s primeri iz tehniškega jezika

Samostalniške zloženke, v katerih je zadnji desni samostalnik jedro, samostalniki pred njim pa so njegovi kvalifikatorji, so značilne za germanske jezike. V slovenščini glede tega opazimo vrzel, saj so samostalniške zloženke redke. Članek skuša ugotoviti, katere so v slovenščini nadomestne strukture za to angleško zvezo. Na podlagi analize angleških besedil iz znanosti in tehnike, kjer so te zveze tako zelo pogoste, da jih lahko obravnavamo kot tipične za to funkcijsko besedilno zvrst, so predlagani prevodni vzorci za prevajanje v slovenščino. Posebna pozornost je posvečena temu, čemur pravimo "neobstoj" angleškega pridevnika, tj. dejstvu, da slovenski pridevnik v angleščini pogosto nima ustreznice v pridevniku, pač pa se uporablja v pridevniški vlogi kar samostalnik. Glede na to, da angleške zveze noun-noun lahko delimo na ustaljene zveze in prстонastajajoče zveze, skuša članek slovenskemu študentu dati tudi nekaj okvirnih napotkov glede tega, kdaj je raba teh zvez nujno potrebna, ker sicer kaže na nepoznavanje besedišča, kdaj pa je samo zaželeno zaradi večje slogovne ustreznosti dani funkcijski besedilni zvrsti.

Alan McConnell-Duff: Pride or Prejudice?

Stanko Klinar: Kako prevajati slovenske primernike v angleščino?

Slovenske primernike (komparative) je mogoče razdeliti na a) premočrtne primernike (direct comparatives) – te prevajamo, kot je opisano v slovnica in učbenikih (večji – bigger, greater, larger), b) približnostne primernike (approximative/absolute comparatives) – te pa prevajamo na enega od naslednjih načinov: 1. z osnovnikom, ki ga lahko modificirajo fairly, rather ali quite; iz kolokabilnih razlogov angleški osnovnik ni nujno slovarski prevedek slovenskega

osnovnika; v takem primeru prehaja prevod v tukajšnjo četrto točko; 2. z obliko na -ish; 3. s primernikom; 4. idiomatsko, brez slovnične sheme, nevezorčno, izjemno.

Špela Vintar: Računalniška orodja za prevajanje

Prispevek predstavlja sodobne računalniške tehnologije za prevajanje, predvsem pomnilnike prevodov in terminološke banke. V prvem delu prispevka je na kratko orisano področje in predstavljene najpomembnejše prednosti in pomanjkljivosti teh programov, v drugem delu pa sledi preskus programa ATRIL Déjà Vu na nekoliko daljšem besedilu s področja farmacije. Pri tem naj bi pokazali predvsem to, da je uporabnost teh orodij močno odvisna od značilnosti besedil, ki jih prevajamo, in od narave prevajalskega dela. V sklepu so nakazane smernice razvoja prevajalskih tehnologij v prihodnosti in uvajanja le-teh v tukajšnji prevajalski prostor.

Adriana Krstič: Prevajanje zakonodaje Evropske unije

Prevajanje zakonodaje Evropske unije v slovenščino in slovenske zakonodaje v enega izmed jezikov EU (glede na dosedanjo prakso je to angleščina) je eden največjih prevajalskih projektov zadnjih let v Sloveniji. Skupaj približno 160.000 strani besedil bi moralo biti prevedenih do leta, ko naj bi Slovenija predvidoma postala polnopravna članica EU. Kdaj bo to, pravzaprav nihče natančno ne ve. Za obvladovanje tolikšne količine besedil so potrebni številni usposobljeni prevajalci, premišljena organizacija dela, usklajevanje med prevajalci, uporaba enotnega izrazja, spremljanje prevoda od naročila do končnega izdelka, večkratno pregledovanje prevoda, lektoriranje in strokovna redakcija. To delo je prevzel Prevajalski oddelek Službe Vlade RS za evropske zadeve. Prevajalcem je prevajanje lahko olajšano z dobrimi računalniškimi programi, ki so že na voljo. Mednje spadajo različni slovarji v elektronski obliki, črkovalniki, tezavri, CD-romi, program za pomoč pri popravljanju besedil, programi za urejanje terminologije in programi s pomnilnikom prevodov. Nekateri od njih so že integrirani v urejevalnike. V nadaljevanju bodo podrobneje predstavljeni problematika prevajanja in urejanja omenjenih besedil, tipi dokumentov EU in možnosti uporabe računalniških programov, namenjenih prevajanju takih dokumentov.

Lidija Šega: Slovenske ustreznice za management

Aprila 1998 je Ekonomska fakulteta organizirala razpravo o slovenskem poimenovanju "managementa" in o odnosu med lastniki, upravljalci in ravnatelji. Članek je kratka informacija o tem dogodku in podaja avtoričin prispevek k razpravi z jezikovnega stališča.

Di Jin: Kakšen je popoln prevod?

V starih časih se je zdelo, da popoln prevod ni možen – ali je lep ali zvest. Popolnemu prevodu pa se lahko približamo, če nam ni več cilj enakost besed, temveč enak učinek; tako kot je izvirnik napisan za bralca izvirnega jezika, mora biti prevod napisan za bralca prevodnega jezika, pri tem pa je treba čim bolj prenesti duha in vsebino sporočila.

Slovarji in glosarji

Majda Gregorka: Glosar Mazanje vozil

Glosar Mazanje vozil je nastal iz povsem praktičnih potreb. Prodajalci, zastopniki, serviserji, ne nazadnje tudi novinarji so se nemalokrat znašli v težavah, ko so hoteli stranki razložiti, kaj ponujajo. V glosarju je zbranih blizu osemsto splošnih in predvsem strokovnih pojmov, ki se nanašajo na mazanje vozil in so vezani na ponudbo tovrstnih izdelkov, ki prihajajo na slovenski trg iz nemško govorečih držav. Glosar je že nekaj let v redni rabi med uporabniki maziv. Z njegovo objavo želim pomagati kolegom prevajalcem, ki bi imeli težave pri prevajanju tovrstnih besedil.

Marjan Golobič: Veliki moderni poslovni angleško-slovenski slovar pod drobnogledom

Imenovani slovaropisni izdelek je zagledal luč sveta leta 1997 in je od takrat naletel na mnogo ugodnih kritik, pa tudi na nekaj manj ugodnih, ki pa jih je avtorica uspešno odbila. Šlo je predvsem za posplošene ocene, pričujoči sestavek pa bolj podrobno obravnava to slovaropisno delo.

Lidija Šega: Popravki slovarja za Mostove

Anton Omerza: Leksikon pravnih izrazov

Malo za šalo, malo zares: Glosarček za lažje razumevanje znanstvenih člankov

Informacije

Olga Shrestha: Z zbornico nad črni trg prevajalcev

Anton Omerza: Konferenca prevajalcev v Dubrovniku

V Dubrovniku je bil 4. in 5. decembra 1998 kongres z naslovom Vloga prevajalcev in tolmačev pri združevanju Evrope. Pripravila sta ga Evropski dom Dubrovnik in Prevoditelj, združenje prevajalcev iz Dubrovnika pod pokroviteljstvom ministrstva za znanost in tehnologijo in urada za evropske integracije.

Miran Željko: Navodila avtorjem za pripravo člankov

Novi člani DZTPS

Predstavitve

Ksenija Leban: Stanko Klinar